

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 4 päivänä kesäkuuta 2018

411/2018

Laki perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Perintätoiminta

Perintätoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa saatavien perintää toisen lukuun sekä omien saatavien perintää tapauksissa, joissa on ilmeistä, että saatavat on otettu vastaan yksinomaan perintätarkoituksessa.

2 §

Soveltamisalan rajoitukset

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) satunnaiseen perintätoimintaan, jos perintätoimintaa ei markkinoida;
- 2) perintätoimintaan, jota valtion, kunnan, kuntayhtymän tai seurakunnan määräysvallassa kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla oleva yhteisö tai säätiö harjoittaa toisen samassa asemassa olevan yhteisön tai säätiön taikka valtion, kunnan, kuntayhtymän tai seurakunnan lukuun;
- 3) yhteisön tai säätiön saatavien perintään, jos toimeksiantaja ja perintätoiminnan harjoittaja kuuluvat samaan kirjanpitolaissa tarkoitettuun konserniin tai jos toimeksiantaja ja perintätoiminnan harjoittaja ovat saman luonnollisen henkilön määräysvallassa;
- 4) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa harjoittamaan perintätoimintaan;
- 5) asianajajan tai hänen apulaisensa harjoittamaan perintätoimintaan;
- 6) kuolinpesän osakkaan tai pesänselvittäjän suorittamaan kuolinpesän saatavien perintään;
- 7) konkurssipesän pesänhoitajan suorittamaan pesän saatavien perintään;
- 8) toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon sijoittautuneeseen elinkeinonharjoittajaan joka harjoittaa tilapäisesti perintätoimintaa Suomessa.

Mitä 1 momentin 3, 6 ja 7 kohdassa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta, jos on ilmeistä, että saatava on siirretty toimeksiantajalle, kuolinpesälle tai konkurssipesälle yksinomaan perintätarkoituksessa.

3 §

Oikeus harjoittaa perintätoimintaa

Perintätoimintaa saa harjoittaa vain sellainen yksityinen elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka on tämän lain mukaisesti rekisteröity perintätoiminnan harjoittajaksi.

4 §

Vastaava henkilö

Perintätoiminnan harjoittajalla on oltava palveluksessaan perintätoiminnasta vastaava henkilö, jonka on oltava täysi-ikäinen ja luotettava henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jolle ei ole määrätty edunvalvojaa. Vastaavalla henkilöllä on oltava soveltuvalla tutkinnolla osoitettu perintätoiminnan harjoittamisen kannalta tarpeellisen lainsäädännön tuntemus. Jos perintätoiminnan harjoittaja on luonnollinen henkilö, hän voi itse toimia tässä pykälässä tarkoitettuna vastaavana henkilönä.

Vastaava henkilö on velvollinen huolehtimaan siitä, että perintätoiminnassa noudatetaan hyvää perintätapaa ja että toimintaa muutoinkin harjoitetaan lainmukaisesti. Vastaavan henkilön on lisäksi huolehdittava siitä, että perintätoimintaan osallistuvilla henkilöillä on tehtävän edellyttämä riittävä ammattitaito.

5 §

Perintätoiminnan harjoittajien rekisteri

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, jäljempänä aluehallintovirasto, pitää rekisteriä perintätoiminnan harjoittajista (*perintätoiminnan harjoittajien rekisteri*).

Perintätoiminnan harjoittajien rekisteriin merkitään:

1) yksityisen elinkeinonharjoittajan täydellinen nimi ja henkilötunnus tai sen puuttuessa syntymäaika sekä toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunniste ja niiden toimipaikkojen käyntiosoite, joissa perintätoimintaa harjoitetaan;

2) oikeushenkilön toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunniste ja niiden toimipaikkojen käyntiosoite, joissa perintätoimintaa harjoitetaan;

3) perintätoiminnasta vastaavan henkilön ja 9 §:n 3 momentissa tarkoitettujen henkilöiden täydellinen nimi ja henkilötunnus tai sen puuttuessa syntymäaika;

4) rekisteröinnin päivämäärä;

5) perintätoiminnan harjoittajalle 16 §:n 2 momentin nojalla määrätty varoitukset sekä sellaiset kehotukset ja kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko;

6) rekisteristä poistamisen syy ja ajankohta.

Rekisteriin merkitään myös tiedot niistä, joille on määrätty 16 §:n 1 momentissa tarkoitettu kiello harjoittaa perintätoimintaa ilman rekisteröintiä. Tällainen tieto sekä tieto 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetuista sanktioista on poistettava rekisteristä viiden vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona kiello tai muu sanktio on määrätty.

6 §

Tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, perintätoiminnan harjoittajien rekisteristä saa luovuttaa henkilötietoja tulosteena taikka saattaa ne yleisesti saataville sähköisen tietoverkon kautta tai luovuttaa ne muutoin sähköisessä muodossa. Yleisen tietoverkon kautta luonnollista henkilöä koskevia 5 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisia tietoja voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena henkilön nimeä.

Tieto henkilötunnuksesta saadaan kuitenkin luovuttaa tämän lain nojalla vain, jos tieto annetaan tulosteena tai teknisenä tallenteena ja jos luovutuksensaajalla on oikeus henkilötunnuksen käsittelyyn henkilötietolain (523/1999) 13 §:n tai muun lain nojalla.

Rekisteri-ilmoitus ja muutoksista ilmoittaminen

Sen, joka aikoo harjoittaa perintätoimintaa, on tehtävä ilmoitus aluehallintovirastolle rekisteriin merkitsemistä varten (*ilmoituksen tekijä*). Rekisteri-ilmoitukseen on sisällytettävä:

- 1) 5 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot;
- 2) perintätoiminnasta vastaavan henkilön täydellinen nimi ja henkilötunnus tai sen puuttuessa syntymäaika sekä selvitys vastaavan henkilön 4 §:n 1 momentissa säädetystä lainsäädännön tuntemuksesta;
- 3) vastaavan henkilön suostumus tehtävään;
- 4) selvitys 9 §:n 3 momentissa tarkoitetuista henkilöistä;
- 5) selvitys siitä, miten ilmoituksen tekijä aikoo huolehtia toimeksiantajan lukuun perittävien varojen (*asiakasvarat*) ja omien varojensa pitämisestä erillään ja asiakasvarojen säilyttämisestä luotettavalla tavalla;
- 6) selvitys siitä, miten ilmoituksen tekijä aikoo huolehtia toimeksiantajaa ja velallista koskevien tietojen asianmukaisesta suojaamisesta.

Ilmoituksen tekijän on aluehallintoviraston pyynnöstä toimitettava muutkin tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen rekisteröinnin edellytysten täyttymisen arvioimiseksi.

Perintätoiminnan harjoittajan on viipymättä ilmoitettava aluehallintovirastolle rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista. Perintätoiminnasta vastaavan henkilön vaihtumisesta on ilmoitettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun edellisen tehtävä on päättynyt. Lisäksi perintätoiminnan harjoittajan on ilmoitettava aluehallintovirastolle toimintansa lopettamisesta.

Rekisteröinnin edellytykset

Aluehallintoviraston on rekisteröitävä ilmoituksen tekijä perintätoiminnan harjoittajaksi, jos:

- 1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;
- 2) ilmoituksen tekijä ei ole konkurssissa ja, jos ilmoituksen tekijä on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen ja hänen toimintakelpoisuuttaan ei ole rajoitettu eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa;
- 3) ilmoituksen tekijä on luotettava;
- 4) ilmoituksen tekijä on vakavarainen;
- 5) ilmoituksen tekijä on ilmoittanut perintätoiminnasta vastaavan henkilön, joka täyttää 4 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset;
- 6) ilmoituksen tekijä kykenee huolehtimaan asiakasvaroista;
- 7) ilmoituksen tekijä kykenee huolehtimaan toimeksiantajaa ja velallista koskevien tietojen asianmukaisesta suojaamisesta.

Aluehallintovirasto voi evätä rekisteröinnin, jos olosuhteet huomioon ottaen on ilmeistä, että ilmoituksen tekijä aikoo harjoittaa perintätoimintaa toisen välikätenä.

Luotettavuus

Ilmoituksen tekijää ja perintätoiminnasta vastaavaa henkilöä ei pidetä luotettavana, jos:

- 1) hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan perintätoimintaa, omistamaan perintätoimintaa harjoittavaa yhteisöä tai

säätiötä taikka toimimaan sen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muussa ylimmässä johdossa tai perintätoiminnasta vastaavana henkilönä;

2) hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan 1 kohdassa tarkoitettussa tehtävässä.

Ilmoituksen tekijää ei myöskään pidetä luotettavana, jos tämä on kolmen arviota edeltävän vuoden aikana toistuvasti tai huomattavassa määrin laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työkyvyttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamisen.

Jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö, vaatimus luotettavuudesta koskee toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa samoin kuin sitä, jolla on suoraan tai välillisesti enemmän kuin 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta muussa yhteisössä. Luotettavuuden arvioimiseksi voidaan 2 momentissa tarkoitettut seikat selvittää sellaisista yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitetuista rekisteröidyistä yrityksistä tai yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät ilmoituksen tekijään tai edellä tässä momentissa mainittuihin henkilöihin.

10 §

Vakavaraisuus

Vakavaraisuutta arvioitaessa aluehallintoviraston tulee ottaa huomioon ilmoituksen tekijän taloudellinen asema.

Ilmoituksen tekijää ei pidetä vakavaraisena, jos tämä on ulosottorekisterin tietojen tai muun selvityksen perusteella kykenemätön vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan.

Jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö, vaatimus vakavaraisuudesta koskee oikeushenkilön lisäksi toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa samoin kuin sitä, jolla on suoraan tai välillisesti enemmän kuin 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta muussa yhteisössä.

11 §

Tilintarkastus sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröiminen

Perintätoiminnan harjoittajan on toimitettava tilintarkastus. Tilintarkastukseen sovelletaan mitä tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetään.

Tilintarkastuslaissa säädetyn lisäksi tilintarkastuskertomuksen tulee sisältää erityinen lausuma siitä, onko toimiluvan haltija pitänyt toimeksiantajan lukuun perimänsä varat erillään omista varoistaan ja säilyttänyt ne luotettavalla tavalla.

Perintätoiminnan harjoittajan on ilmoitettava tilinpäätös ja toimintakertomus rekisteröitäviksi kaupparekisteriin kahden kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä jäljennös tilintarkastuskertomuksesta. Jos perintätoiminnan harjoittaja on osakeyhtiö, osuuskunta tai säätiö, tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröimisessä noudatetaan kuitenkin, mitä osakeyhtiölaissa (624/2006), osuuskuntalaissa (421/2013) ja säätiölaissa (487/2015) säädetään.

411/2018

12 §

Perintätoimintaan liittyvien asiakirjojen ja tietojen säilyttäminen

Perintätoiminnan harjoittajan on säilytettävä perintätoimintaan liittyvät asiakirjat ja tiedot viiden vuoden ajan perintätoimenpiteiden päättymisestä, jollei muualla laissa säädetä pitemmästä säilytysajasta.

13 §

Vaitiolovelvollisuus

Joka perintätoimintaa harjoittaessa on saanut tietää toimeksiantajan, velallisen tai jonkun muun taloudellista asemaa tai henkilökohtaisia oloja koskevan seikan tai liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa muuta säädetä.

14 §

Valvonta ja valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Tämän lain noudattamista valvoo aluehallintovirasto.

Perintätoiminnan harjoittajan on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava aluehallintovirastolle valvontaa varten tarvittavat asiakirjat ja tiedot.

15 §

Oikeus saada tietoja eräistä viranomaisten rekistereistä

Aluehallintovirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettua sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen ilmoituksen tekijän ja perintätoiminnasta vastaavan sekä 9 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilön luotettavuuden selvittämiseksi tai 17 §:ssä tarkoitettua rekisteristä poistamista varten. Oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaisissa (770/1993).

Aluehallintovirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä ja maksutta viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta tietoja ilmoituksen tekijän veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työkyvyttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamisesta, toiminnasta, taloudesta sekä kytkennöistä, jotka ovat tarpeen 9 §:ssä tarkoitettua luotettavuuden ja 10 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuuden arvioimiseksi tai 17 §:ssä tarkoitettua rekisteristä poistamista varten.

Aluehallintovirastolla on oikeus saada 2 momentissa tarkoitettuja tietoja vastaavat tiedot myös ilmoituksen tekijään liittyvästä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 2 §:ssä tarkoitettua organisaatiosta ja tämän lain 9 §:n 3 momentissa ja 10 §:n 3 momentissa tarkoitetuista henkilöistä.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

16 §

Pakkokeinot

Aluehallintoviraston on kiellettävä perintätoiminta, jota harjoitetaan tämän lain vastaisesti ilman rekisteröintiä. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös täl-

laista toimintaa harjoittavan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Jos perintätoiminnan harjoittaja laiminlyö 7 §:n 3 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai laiminlyö 11 §:n 1 momentin säännöksen noudattamisen, aluehallintovirasto voi kehottaa perintätoiminnan harjoittajaa täyttämään velvollisuutensa määräajassa. Jos perintätoiminnasta vastaava henkilö laiminlyö 4 §:n 2 momentissa säädetyn huolehtimisvelvollisuuden tai jos perintätoiminnan harjoittaja laiminlyö 12 §:ssä tai 14 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden, aluehallintovirasto voi antaa perintätoiminnan harjoittajalle varoituksen. Jos laiminlyönnit ovat vakavia ja jos ne annetusta kehotuksesta tai varoituksesta huolimatta toistuvat, aluehallintovirasto voi kieltää osaksi tai kokonaan perintätoiminnan harjoittajan toiminnan määräajaksi, kuitenkin enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Aluehallintovirasto voi asettaa 2 momentissa tarkoitetun kehotuksen tai kiellon tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kieltä on kuitenkin tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

17 §

Rekisteristä poistaminen

Aluehallintoviraston on poistettava perintätoiminnan harjoittaja perintätoiminnan harjoittajien rekisteristä, jos:

- 1) perintätoiminnan harjoittaja on lopettanut toimintansa;
- 2) 8 §:n 1 momentin 1–4 tai 6 taikka 7 kohdassa säädetyt rekisteröinnin edellytykset eivät enää täyty;
- 3) perintätoiminnan harjoittaja harjoittaa perintätoimintaa toisen välikätenä;
- 4) perintätoiminnan harjoittajan palveluksessa ei ole enää 8 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua perintätoiminnasta vastaavaa henkilöä eikä perintätoiminnan harjoittaja ole aluehallintoviraston kehotuksessa asetetussa määräajassa ilmoittanut uutta vastaavaa henkilöä;
- 5) perintätoiminnan harjoittajan tai sen vastaavan henkilön toiminnassa ilmenee vakavia tai toistuvia laiminlyöntejä ja perintätoiminnan harjoittajalle on jo aiemmin asetettu samaa perustetta koskeva määräaikainen toimintakielto.

18 §

Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen

Aluehallintoviraston päätökseen 16 ja 17 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun aluehallintoviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen säädetään uhkasakko-laissa (1113/1990).

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tässä laissa tarkoitettua päätöstä rekisteristä poistamisesta ja määräaikaisesta toimintakiellosta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

19 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Tällä lailla kumotaan perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annettu laki (517/1999).

Rekisteri-ilmoitus voidaan ottaa käsiteltäväksi ennen tämän lain voimaantuloa ja ilmoituksen tekijä voidaan rekisteröidä perintätoiminnan harjoittajien rekisteriin tämän lain tullessa voimaan.

Se, joka tämän lain voimaan tullessa toimiluvan perusteella harjoittaa tämän lain mukaan rekisteröintiä edellyttävää perintätoimintaa, saa jatkaa toimintaansa, kunnes päätös rekisteriin merkitsemisestä on tehty, jos rekisteri-ilmoitus tehdään kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Aluehallintovirasto voi pyynnöstä rekisteröidä 4 momentissa tarkoitettun perintätoiminnan harjoittajan, vaikka tämän lain voimaan tullessa perintätoiminnan harjoittajan palveluksessa olevalla perintätoiminnasta vastaavalla henkilöllä ei ole 4 §:n 1 momentissa säädettyä lainsäädännön tuntemusta, jos perintätoiminnan harjoittaja on perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimiluvan haltija.

Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 2018

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Työministeri Jari Lindström